Kart. 1

MINISTERSTVO VNITRA

A - oper - VI - 1

PŘÍSNĚ TAJNÉ
ZVLÁŠTNÍ DŮLEŽITOSTI!

Výtisk č.: 007

Zrušeno podle NMV ČSSR č. 14/1969 Věstníku MV ČSSR částka 11/1969.

Zmenšení st. utajení na TAJNÉ 1/3 1975

SMĚRNICE
o používání operativní techniky

Podle NMV č. 2 Věstníku MV ČSSR č. 1/1969 platí celostátně

Praha 1964

MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno čl. 45 RMV č. 45
ze dne 5. listopadu 1964

SMĚRNICE
o používání operativní techniky

Praha 1964

A - oper - VI - 1

Tento předpis obsahuje:

a) 37 stran textu,
b) doplňky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rozkaz ministra vnitra

V souvislosti s novou organizací operativně technických součástí ministerstva vnitra vydávám služební předpis „Směrnice o používání operativní techniky" A-oper-VI-1.

U k l á d á m :

1. náčelníkům operativních součástí centrály MV a náčelníkům KSMV:
   — proškolit směrnice s podřízenými pracovníky v rozsahu nezbytně nutném pro výkon jejich služby;
   — zajistit přesné dodržování směrnic a využívat je odpovědně k rychlejšímu vyhledávání a dokumentování zejména závažné protistátní trestné činnosti při dodržování zásad přísné konspirace;
2. náčelníkovi VI. správy MV:
   — soustavně prověřovat dodržování zásad, stanovených směrnicemi a provádět rozbory výslednosti používání operativně technických úkonů a opatření;
   — důsledně zajistit plnění všech povinností, které ze směrnic vyplývají pro VI. správu MV a 6. odbory KSMV;
   — vydat v souladu se zásadami směrnic pro potřebu operativních i technických pracovníků podrobné pokyny pro postup prací při vyžadování, schvalování, nasazování a vytěžování operativně technických úkonů a opatření s cílem sjednocení praktického postupu a zajištění administrativního pořádku.

Rozkaz nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1965.

Dnem účinnosti rozkazu zrušují:
— čl. 89 TRMV č. 86/1956 s přílohou,
— čl. 77 RMV č. 74/1958 s přílohou,
— čl. 131 RMV č. 126/1958,
— čl. 67 RMV č. 66/1959 a jím vydané „Směrnice o používání operativní techniky" A-oper-IX-1, jakož i dodatek k tomuto předpisu „Směrnice o používání operativní techniky u OOMV",

— čl. 35 RMV č. 35/1960 a jím vydaný 1. doplněk služebního předpisu A-oper-IX-1,
— čl. 43 NMV č. 43/1962 s přílohou,
— čl. 29 NMV č. 29/1963.

„Směrnice o používání operativní techniky", jakož i „Směrnice o používání operativní techniky u OOMV" (obě s označením A-oper-IX-1), vydané čl. 67 RMV č. 66/1959 vraťte do konce ledna 1965 sekretariátu ministra vnitra.

RMV č. 45/1964 čl. 45

V Praze dne 5. listopadu 1964.

Ministr vnitra
LUBOMÍR ŠTROUGAL v. r.

OBSAH

Hlava 1.

Základní ustanovení

1. Při odhalování nepřátelské činnosti plní mimo spolupracovníků Státní bezpečnosti důležitou úlohu také další metody státně bezpečnostní práce, zejména operativní technika, jejíž význam se v souvislosti se stále konspirativnější podvratnou činností, především nepřátelských rozvědek, stále zvyšuje.

2. Operativní technika tvoří v souhrnu zvláštní přísně tajná opatření v agenturně operativní práci. Slouží k vyhledávání a dokumentování trestné činnosti v procesu rozpracování případu a k opatřování informací, které nelze jinými metodami práce získat.

Vyžadování, provádění a používání prostředků operativní techniky, jakož i získané poznatky a informace z operativní techniky, jsou přední záležitostí náčelníků všech stupňů na operativních i technických úsecích MV. Materiály a poznatky operativní techniky jsou účinným pomocníkem při dalším usměrňování agenturně operativní práce a při rozhodování o dalších opatřeních v rozpracovaných případech.

3. Všechny operativně technické úkony, metody a prostředky jsou zvláštní přísně tajná opatření, která vyžadují nejpřísnější konspiraci i utajení. Proto vyžadování a nasazování operativní techniky je výhradně záležitostí náčelníků operativních úseků, kteří zodpovídají spolu s náčelníky operativní techniky za bezvadné vytvoření podmínek pro její účelné použití a nasazení.

Operativně technické úkony se nasazují do případů zásadně jen na základě schváleného plánu agenturně operativního rozpracování.

4. Operativní součást odpovídá za maximální a účelné využití všech technických úkonů a za operativní výslednost. K dosažení těchto cílů aktivně spolupracuje s příslušným úsekem operativní techniky na vytvoření konspirativních podmínek pro nasazení technického úkonu až po jeho zrušení a vyvedení z rozpracovaného případu.

V průběhu nasazení operativně technických úkonů se musí řídící operativní a technický pracovník vzájemně pohotově

informovat o všech zjištěných skutečnostech, jejichž znalost může napomoci účelnějšímu využití nasazených technických úkonů. Na úrovni náčelníků odborů se dohodnou ke každé akci schůzky operativních a technických pracovníků, při nichž bude vyhodnoceno nasazení technických úkonů s cílem dosažení maximální součinnosti.

5. Technická součást odpovídá za dodržování všech zásad přísně tajného nasazení a provedení úkonu, kvalitní technické řešení případu i vlastních metod práce, urychlené zpracování získaných výsledků a jejich předání operativě a za vysokou technickou úroveň řešení přístrojů, pomůcek a zařízení operativní techniky. Dále má odpovědnost za neustálé zkvalitňování prostředků i metod práce operativní techniky.

6. Návrh na použití operativně technických úkonů musí obsahovat přesné údaje o situaci v prostoru nasazení, o vlastnostech objekta, o jeho nejbližších příbuzných a stycích, charakteru trestné činnosti a okolnosti, jimž je třeba věnovat zvláštní pozornost, pokud to charakter úkonu vyžaduje.

7. Výsledky, získané technickými úkony, nesmí být použity jako dokumentační materiál v procesním řízení. Výjimku z této zásady povoluje příslušný náměstek ministra vnitra.

8. S dokumentačním materiálem, shromážděným pomocí operativně technického úkonu, se manipuluje podle směrnic o vedení operativně technické dokumentace (A-oper-VI-2), v zásadě jako s přísně tajným materiálem.

Hlava 2.

Rozdělení operativně technických opatření

9. Operativně technická opatření se rozdělují podle svého charakteru a účelu nasazení následovně:

A. Operativně technické úkony, nasazované do státně bezpečnostního případu v procesu agenturně operativního rozpracování, kterými jsou:

a) dlouhodobý tajný odposlech — C-7,

b) krátkodobý nebo jednorázový tajný odposlech — H-8,

c) tajný telefonní odposlech a kontrola dálnopisných spojů — E-4,

d) tajný výjem věcí — G-9,

e) tajné fotografování nebo filmování — F-5,

f) tajné pozorování — F-6,

g) radioprověrka k odhalení nelegálního radiového vysílání — R-1,

h) radioprověrka k odhalení jednostranného radiového spojení — R-2,

i) prověrka poštovní korespondence — K-3.

Operativně technické úkony nasazuje VI. správa MV (6. odbory KSMV) do konkrétních státněbezpečnostních případů na podkladě písemných dožádání operativních součástí v souladu s plánem agenturně operativního rozpracování.

B. Operativně technická opatření, trvale používaná k vyhledávání a dokumentování trestné činnosti, kterými jsou:

a) vyhledávání a zaměřování nelegálních vysílačů prováděné v koordinaci se spřátelenými radio-kontrarozvědnými službami zemí socialistického tábora;

b) prověrka poštovního styku v poštovním spojení s kapitalistickou cizinou a ve vnitřním poštovním styku. Pro tento účel používá VI. správa MV (6. odbory KSMV) tajné spolupracovníky v poštovních objektech, kteří umožňují konspirativní přejímání zásilek ke kontrole a jejich zpětné zařazení do dopravy. Prověrka poštovního styku se provádí s cílem:

1. vyhledávání nepřátelského agenturního spojení v poštovních kanálech,
2. vyhledávání anonymních pisatelů dopisů protistátního charakteru v poštovní korespondenci,
3. vyhledávání nepřátelských a ideologicky závadných materiálů (letáků, tiskovin) v poštovním styku. VI. správa MV vyřazuje v rámci boje proti ideologické diversi nepřátelské a ideologicky závadné materiály a provádí jejich vyhodnocení pro potřeby vedení MV a operativních součástí MV,
4. vyhledávání jiné závažné nepřátelské činnosti,

5. vyhledávání typů osob, vhodných pro operativní využití rozvědných nebo kontrarozvědných úseků MV.

Tato opatření trvale zabezpečuje VI. správa MV a 6. odbory KSMV.

C. Obranná, nebo zabezpečovací technická opatření, kterými jsou:

a) technická opatření stálého charakteru k zabezpečení důležitých objektů,

b) technická prověřovací zařízení, signalisující narušování střežených objektů nebo míst,

c) technické obranné prověrky.

VI. správa MV provádí obranná nebo zabezpečovací technická opatření výhradně podle individuálních požadavků náčelníků operativních součástí ve všech důležitých objektech na území státu i v zahraničí.

D. Expertiza technických prostředků, používaných agenty nepřátelských rozvědek.

E. Grafická expertiza.

Hlava 3.

Operativně technické návrhy

10. Operativně technický návrh je souhrnem agenturních, operativních a technických opatření, která mají vytvořit podmínky pro konspirování a účelné nasazení a využití technických úkonů. V praxi se používají:

— souhrnný operativně technický návrh,

— operativně technický návrh na jednotlivý technický úkon.

11. Souhrnný operativně technický návrh se zpracovává v akcích, v nichž mají být nasazeny všechny vhodné technické úkony. Uplatňuje se do nejdůležitějších akcí, v nichž je rozpracovávána trestná činnost s velkou společenskou nebezpečností. Vypracovává se v době, kdy agenturně operativní

rozpracování soustředilo k trestné činnosti objekta dostatečné a seriózní poznatky nebo signály, na jejichž základě je možné stanovit komplexní plán nasazení technických úkonů. Má pomoci odhalit neznámé nebo nejasné souvislosti a ustanovit trestnou činnost v celém rozsahu.

12. Souhrnný operativně technický návrh vypracovává starší referent nebo náčelník oddělení operativní součásti. Při zpracování přihlíží ke všem opatřením, zahrnutým do plánu agenturně operativního rozpracování. Návrh obsahuje:

a) jméno, příjmení, data narození, státní příslušnost, adresu bydliště a pracoviště, politické a pracovní funkce objekta;

b) zdůvodnění (rozbor operativního zaměření); charakteristiku objekta; cíl, který má operativní technika dosáhnout; návrh plánu na postupné nasazení technických úkonů; agenturní i operativní kombinace a všechna další opatření, která přispějí k získání orientace v rozpracovávaném případu;

c) další údaje, uvedené v článcích k jednotlivým technickým úkonům.

13. Náčelník operativního odboru KSMV (VKR) předkládá souhrnný operativně technický návrh náčelníkovi 6. odboru KSMV, po jehož vyjádření se návrh předkládá ke konečnému schválení.

Náčelník operativního odboru na centrále MV předkládá souhrnný operativně technický návrh ke stanovisku náčelníkovi VI. správy MV, po jehož vyjádření se návrh předkládá ke konečnému schválení.

14. Operativně technický návrh na jednotlivý technický úkon je zpracováván v takových případech, které z hlediska stupně agenturně operativního rozpracování nebo významu neumožňují komplexní využití operativní techniky.

15. Operativně technický návrh na jednotlivý technický úkon zpracovává starší referent operativního úseku. Návrh musí obsahovat všechny potřebné údaje, uvedené v čl. 12.

Jde-li o prověrku spolupracovníka, musí návrh obsahovat jeho krycí název, číslo osobního svazku a sledovaný cíl.

16. Vyžadování a provádění všech druhů technických úkonů a opatření ve zvláštních objektech II. správy MV na cen-

trále v Praze a Bratislavě se uskutečňuje na základě směrnice, schválené I. náměstkem ministra vnitra a společné dohody mezi vedením II. a VI. správy MV.

17. Vyžadování a provádění všech druhů technických úkonů a opatření v zahraničí se uskutečňuje na základě zvláštní směrnice, schválené ministrem vnitra (OT-00555/01-64) a společné dohody mezi vedením I. a VI. správy MV. FA 24-606

18. Schvalovací pravomoc při nasazování a používání operativně technických úkonů a zařízení:

a) ministr vnitra nebo jeho náměstci schvalují:
- návrhy na nasazení všech technických úkonů u zvláště důležitých objektů a akcí;
- návrhy na použití všech technických úkonů v akcích na obranu aparátu ministerstva vnitra;
- návrhy na montáž zařízení pro vizuální pozorování (úkon F-6), dálkově ovládané elektrotechniky (úkon F-5) a požadavky na kompromitující tajné foto;
- návrhy na použití operativní techniky ve zvláštních akcích. Použití kteréhokoliv druhu technického úkonu ve zvláštních akcích centrály MV schvaluje výhradně ministr vnitra. Na KSMV doporučuje zvláštní akce náčelník krajské správy MV na základě projednání a souhlasu vedoucího tajemníka KV KSČ (KV KSS). Konečné schvalování zvláštních akcí z KSMV provádí ministr vnitra nebo jeho I. náměstek;
- požadavky na krycí průkazy různých institucí, nespadající do kompetence MV;

b) náčelníci samostatných součástí MV (KSMV a správ centrály MV) schvalují:
- souhrnné operativně technické návrhy;
- návrhy na technický úkon C-7;
- návrhy na obsluhu a využití úkonu F-6;
- návrhy na použití technického úkonu H-8 za vědomí spolupracovníka nebo při nasazení montážní formou s tajným proniknutím do bytu;
- návrhy na technický úkon G-9 v bytech objektů;
- návrhy na technický úkon R-1 a R-2;
- návrhy na použití technického úkonu E-4 na ústředních v rámci OOMV, kde je malý počet účastníků s nevhodnými technickými podmínkami;
- návrhy na nasazení signálního zařízení;
- návrhy na vyhotovení krycích průkazů, které jsou v obhospodařování ministerstva vnitra a legalizačních razítek;

c) náčelníci operativních odborů součástí MV schvalují:
- návrhy na použití jednotlivých technických úkonů, pokud schválení jejich nasazení není vyhrazeno vyšším služebním funkcionářům (odst. a) a b)).

Hlava 4.

viz Věst. čl. 23, A-opu-VI 2/65

Dlouhodobý tajný odposlech — technický úkon C-7

19. Úkon C-7 umožňuje pro operativu dokonalou kontrolu činnosti objektů a zadokumentování poznatků, dokazujících trestnou činnost; předpokladem účelného využití je plán připravených agenturních i operativních kombinací, které operativa provádí v době vytěžování.

20. Doba nasazení je omezena na jeden měsíc při použití vysílačů; při klasickém způsobu montáže je doba nasazení stanovena na 4 měsíce.

Při nepříznivých operativních nebo technických podmínkách, které zvyšují nebezpečí odhalení, může být doba nasazení snížena i pod 1 měsíc. Takové rozhodnutí účiní náčelník VI. správy MV nebo náčelník 6. odboru KSMV po dohodě s náčelníkem příslušného operativního úseku.

Prodloužení doby nad 4 měsíce je přípustné jen u akcí, v nichž jsou soustavně získávány důležité poznatky. Žádost o prodloužení schvaluje ten funkcionář MV, který schvaloval návrh na provedení úkonu. Prodloužení má platnost pro další dva měsíce a může být uplatněno nejvýše dvakrát.

Delší doba nasazení je povolena jen u akcí ve zvláštních objektech II. správy MV, dále v objektech nápravného zařízení nebo u jiných zvláštních akcí.

21. Návrh na demontáž úkonu podává pracovník, který jej vyžádal a schválení provádí náčelník operativního odboru. Celý postup demontáže schvaluje náčelník operativního odboru VI. správy MV nebo 6. odboru KSMV. Návrh na demontáž v některých případech může předložit přímo náčelník operativního odboru VI. správy MV nebo náčelník 6. odboru KSMV. Ve výjimečných případech, jako jsou složité či zvlášť náročné akce, schvaluje návrhy na demontáž náčelník VI. správy MV. Operativní úsek je povinen pomáhat na zajištění podmínek pro rychlou a utajenou demontáž technického úkonu.

22. Rozpracování a zajištění podmínek pro nasazení úkonu C-7 provádí v celém rozsahu VI. správa MV nebo 6. odbor KSMV na podkladě stručného rozboru operativní situace v místě nasazení úkonu, který operativa uvede v souhrnném operativně technickém návrhu nebo návrhu na jednotlivý úkon.

Zajištění objekta a všech zájmových osob v době technické operace při montáži i demontáži provádí na podkladě přesné dohody společně operativa s technikou.

Hlava 5.

Krátkodobý nebo jednorázový tajný odposlech — technický úkon H-8

nařízení A-oper-VI-2/65 čl. 24

23. Úkon H-8 zajišťuje objektivní zachycení (zadokumentování) obsahu rozhovorů zájmových objektů, nebo jejich reakci na připravenou a realizovanou agenturní nebo operativní kombinaci, výslech apod. Úspěšný výsledek předpokládá vytvoření vhodných podmínek a legend pro konspirativní nasazení a úzkou součinnost pracovníků operativy i techniky. Zajištění vhodných podmínek se řídí zásadou, že nasazení i demontáž úkonu bude provedena během tří dnů.

24. Úkon H-8 se používá dvěma způsoby:

a) montážní formou do zařízení v místnosti,

b) v kamuflovaném prostředku za pomoci spolupracovníků operativy nebo techniky pod věrohodnou legendou.

Při nasazení úkonu pomocí kamuflu má operativa povinnost uvádět mimo údajů o objektovi i krycí název spolupracovníka, jeho spolehlivost a číslo osobního svazku se stručným popisem schopností a kterými technickými úkony byl již pověřován.

Předávání kamuflovaného prostředku spolupracovníkovi provádí operativa podle instrukcí operativní techniky vždy v opěrném bodě nebo konspirativním bytě, výjimečně ve služebním autě. Řídící orgán operativy zodpovídá za včasné odebrání kamuflu.

25. Zakazuje se metoda používání úkonu otevřeným způsobem za vědomí spolupracovníka. Výjimka je přípustná jen u závažných akcí při naprosté spolehlivosti spolupracovníka, s uvedením jeho krycího názvu i čísla osobního svazku. Požadavek z operativy zásadně schvaluje na centrále MV náčelník operativní správy MV, na KSMV pro všechny složky náčelník KSMV. Technické provedení schvaluje náčelník VI. správy MV. Náčelník 6. odboru KSMV vyžaduje si souhlas u náčelníka VI. správy MV a uvádí všechny tyto případy podrobněji v měsíčním hlášení.

26. Krátkodobé nasazení odposlechového zařízení nelze pokládat za úkon H-8, jde-li o montáž v bytech objektů, vyžadující rozpracování k tajnému vstupu, získání klíčů pod legendou, odvolávání a zajišťování objekta a jiných osob. U takové akce se vyžaduje úkon C-7. Výjimky tvoří propůjčené byty a byty spolupracovníků operativy.

Hlava 6.

Tajný telefonní odposlech a kontrola dálnopisných spojů — technický úkon E-4

nařízení A-oper-VI-2/65 čl. 25

27. Tajný telefonní odposlech na vnitřních i mezinárodních spojích se provádí na následujících spojovacích prostředcích:

a) ve státní telefonní síti;

b) v sítích pobočkových telefonních ústředen úřadů a podniků;

c) v telefonních sítích s manuálním provozem ÚB a MB;

d) v mezinárodních telefonních spojích.

Úkon většinou přináší poznatky o stycích a schůzkách zájmového objekta. Poznatky mohou sloužit k lepší celkové orientaci i doplnění operativních kombinací nebo provedení jiného úkonu. Přímé poznatky trestné činnosti přináší úkon zpravidla tehdy, jde-li o rozkrádání, spekulaci s valutami ap.

Na VI. správě MV a 6. odborech KSMV jsou zřízeny pro potřebu operativy kartotéky telefonních účastníků (na VI. správě MV z obvodu hlavního města Prahy a na KSMV z obvodu krajských měst), kterých lze využít ke zjištění základních údajů o zájmových osobách nebo objektech.

28. Dobrá výslednost úkonů předpokládá, že operativa správně zaměřuje vytěžovací úsek na hovory důležitého operativního charakteru, jaký je hlavní cíl, dále vztahové a rodinné poměry, očekávaný děj apod. Na základě takového zaměření mají pracovníci telefonního odposlechu za povinnost vyhodnotit podstatu sledovaného cíle včetně charakteru zjištěných styků.

29. Odposlechu mezistátních telefonních hovorů se používá převážně k odhalování a kontrole styků podezřelých osob se zahraničím, k prověrce agentury, k získávání ekonomických poznatků atp.

Vzhledem k postupnému přechodu mezinárodního telefonního spojení na nový typ ústředen MN-60 bude později umožněno zachycení libovolného mezinárodního hovoru, bez časového omezení. Předpokládá to od operativy maximální zpřesnění údajů k provedení úkonu, zejména telefonní číslo zahraničního účastníka.

Kontrolu mezistátního telefonního styku vyžaduje na centrále MV písemně náčelník operativního odboru. Na KSMV vyžaduje kontrolu operativa písemně prostřednictvím 6. odboru KSMV a požadavek schvaluje rovněž náčelník operativního odboru.

V naléhavých případech může 6. odbor KSMV vyžádat úkon u VI. správy MV telefonicky, ale výhradně šifrou. Požadavek nesmí být předán otevřenou řečí.

30. Kontrola dálnopisného spojení jednotlivých účastníků v ČSSR dává operativě orientaci o činnosti v zájmovém objektu a důležité poznatky z hlediska dodržování státního tajemství. Nasazení kontroly na dálnopisné spojení je třeba vždy předem projednat na příslušném technickém úseku.

Hlava 7.

Tajný výjem věcí — technický úkon G-9

viz též A-open-VI-2/65 čl. 26.

31. Cílem úkonu G-9 je zadokumentovat tajně ukrývané různé materiály a věci, které dokazují páchání trestného činu. Ve všech případech se nalezené věci fotografují a operativě se předává fotodokumentace.

U akcí, kde je důvodné podezření, že objekt je vybaven tajnopisnými pomůckami, vyžaduje operativa současně i účast chemického experta na provedení chemického výjmu.

V některých případech se odebírají vzorky různých hmot nebo kapalin k umožnění chemických rozborů, za účelem zjištění, zda nejde o tajnopisné pomůcky. Tyto zásahy jsou přípustné za předpokladu, že nedojde k narušení a poškození obalů nebo předmětů, v nichž jsou pomůcky uloženy nebo ukryty. V každém takovém případě musí být zaručeno, že objekt zásah nepozná, neboť i nepatrné narušení skladby a pořádku uložených věcí může způsobit dekonspiraci akce. Podle povahy nalezených věcí je vhodné i provedení situační fotografie místa, kde byly hledané věci ukryty.

32. Tajné vstupy a pronikání do zájmových bytů, kanceláří, hotelových pokojů a jiných místností vyžadují naprosto spolehlivé podmínky. Operativa je povinna pro tyto úkony v úzké součinnosti s technikou zajistit dokonalé a věrohodné legendy pro získání otisků klíčů, dále podmínky pro odvolání a zajištění objekta i všech jiných osob, které by mohly od počátku až do ukončení technické operace akci narušit.

33. Operativně technický návrh na úkon G-9 musí být doplněn celkovým plánem postupu od rozpracování až do ukončení výjmu, zejména u všech akcí, které se provádějí v zájmových bytech.

V plánu pro tajný vstup do bytu se uvádí konkrétní úkoly pro pracovníky operativy i techniky. Schválený operativně technický návrh musí být předán na technický úsek nejméně 14 dní před datem provedení.

Plán pro tajný vstup do kanceláří a pracovních místností, prováděný většinou pod legendou kontroly na ochranu státního tajemství, uvádí operativa přímo již v operativně technickém návrhu na provedení úkonu. Schválený návrh se

doručuje na technický úsek nejméně 3 dny před provedením úkonu.

Plán pro tajný vstup do pokojů cizineckých hotelů apod. uvádí operativa rovněž přímo v operativně technickém návrhu na úkon. Operativní zajištění provádí orgán II. správy MV nebo 2. odboru KSMV, který cizinecký hotel obhospodařuje a musí být přítomen po celou dobu trvání akce.

34. Tajný výjem u vízových cizinců se může provést v případě nebezpečí z prodlení i na telefonickou výzvu. Tento způsob vyžadování je dovolen pouze za předpokladu dodržení konspirativních podmínek, za které odpovídá operativní pracovník, bez jehož účasti se nesmí úkon provádět. Tento druh tajného výjmu se provádí podle písemné dohody mezi operativní součástí a VI. správou MV nebo 6. odborem KSMV. Dohoda obsahuje především jména pracovníků, oprávněných vyžadovat tento druh výjmu, dále popis situace a připravených operativních podmínek v místech, kde budou výjmy utajeně prováděny. Dohodu schvaluje na ústředí MV náčelník operativní správy a VI. správy MV, na KSMV náčelník krajské správy MV.

35. Mimo úkonů G-9 s tajným pronikáním do zájmových místností se dále otevírají speciálně zajištěné dopisy, balíčky, schránky a jiné zásilky, chráněné různými prostředky proti otevření. Jde o zásilky, které operativa získá prostřednictvím agentury za účelem odborného posouzení obsahu a uvedení do původního stavu.

Hlava 8.

na tiž čl. 27, A-gen-VI-2/65

Tajné fotografování nebo filmování — technický úkon F-5, tajné pozorování — technický úkon F-6

na tiž čl. 28, A-gen-VI-2/65

36. Technický úkon F-5 a F-6 provádí pracovníci VI. správy MV a 6. odborů KSMV v zásadě třemi způsoby:

a) tajné fotografování pomocí různých kamuflů, ovládaných přímo technickými pracovníky;

b) tajné fotografování pomocí montáže speciálních technických zařízení v prostorech operativního zájmu s dálkovým ovládáním;

c) tajné pozorování pomocí technického zařízení, montovaného v zájmových objektech.

Úkon F-5 pro tajné fotografování a filmování zájmových objektů a spolupracovníků opatřuje operativě důkazný nebo kompromitující materiál o jejich činnosti.

37. Technický úkon F-6 — tajné pozorování nebo dálkově ovládané fotofilmování (televize) se používá na pracovištích, v bytech, cizineckých hotelích a ostatních prostorách a je určeno pro možnost kontroly a zjištění chování i jednání zájmových objektů.

38. Dosažení dobré výslednosti u všech způsobů nasazení úkonu F-5 i F-6 vyžaduje od operativy dokonalé zajištění operativních podmínek, vylučujících možnost odhalení, správné určení času schůzky objekta po dohodě s operativní technikou, určení vhodné místnosti s příznivými světelnými podmínkami, umožnění poznání hlavní zájmové osoby atd.

Přípravu a zajištění podmínek pro celou dobu nasazení úkonu provádí operativní úsek za úzké spolupráce s operativní technikou.

Hlava 9.

na tiž čl. 29, A-gen-VI-2/65

Radioprověrka k odhalení nelegálního radiového vysílání — technický úkon R-1

Radioprověrka k odhalení nelegálního jednostranného radiového spojení — technický úkon R-2

39. Úkon R-1 umožňuje zjistit, zda zájmový objekt používá radioelektrickou vysílací stanici pro nelegální účely, či nikoliv. Provádí se v několika technických variantách podle konkrétních podmínek. Doba nasazení technických prostředků se určuje vždy podle charakteru případu. Úkon se provádí bez proniknutí do objektu.

Rozpracování a zajištění podmínek pro nasazení úkonu R-1 se provádí na podkladě stručného rozboru operativní situace v místě nasazení úkonu, který operativa uvede v souhrnném operativně technickém návrhu nebo návrhu na jednotlivý úkon. V případě složitých a obtížných podmínek má operativa povinnost poskytnout pomoc podle návrhu operativní techniky.

Návrh na demontáž úkonu R-1 podává a schvaluje náčelník 3. odboru VI. správy MV nebo 6. odboru KSMV, po předchozí dohodě s náčelníkem operativního úseku.

40. Úkon R-2 dovoluje zjistit, zda zájmový objekt provádí jednostranný odběr zpráv vysílaných nepřátelskými agenturními radiocentry.

Nasazení úkonu vyžaduje podrobnou znalost všech osobních i technických poznatků u objekta. Úkon může být nasazen až po provedení úkonu G-9 a C-7, které musí být spojeny s obhlídkou na provedení tohoto úkonu. Vlastní rozpracování a nasazení se řídí podle směrnic pro úkon C-7.

Hlava 10.

Prověrka poštovní korespondence — technický úkon K-3

viz též str. 2 čl. 30 A-gen. ř. 2/65

41. Úkon K-3 umožňuje kontrolu poštovní korespondence zájmového objekta, odhalení dalších styků a objasnění jejich charakteru, technické a obsahové vyhodnocení každé zásilky, zejména prověření, není-li poštovní zásilky použito ke konspirativnímu spojení (tajnopis, šifra, smluvené znamení ap.).

Úkon je možno ve vnitřním styku vyžadovat jen v těch případech, kdy to agenturně operativní rozpracování nezbytně vyžaduje.

42. Úkon K-3 se nasazuje na dobu 6 měsíců na základě:

a) požadavku, vycházejícího z komplexního návrhu na použití operativní techniky v rozpracovaném případu,

b) na základě samostatného návrhu na úkon K-3 k prověření signálu k zájmové osobě.

Doba nasazení úkonu K-3 může být zkrácena nebo i prodloužena, nedostačuje-li 6 měsíců k plnému objasnění charakteru styků.

43. VI. správa MV (6. odbor KSMV) provádí v rámci úkonu K-3 sledování, vyhodnocování a dokumentaci všech zásilek v poštovním styku zasílaných či odesílaných objektem. Poznatky a fotodokumentaci soustřeďuje ve svazku K-3.

Originály zásilek jsou předkládány operativním pracovníkům k nahlédnutí jen ve zvlášť odůvodněných případech po souhlasu náčelníka VI. správy MV (6. odboru KSMV).

Zásilky kapitalistických zastupitelských úřadů jsou vyhodnocovány 6. odborem VI. správy MV podle hledisek operativních správ MV a podle uvážení jsou předkládány zprávy, výpisy, fotokopie nebo v důležitých případech originály.

Vyřazení zásilky z další dopravy může schválit náčelník operativní součásti nebo jeho zástupce pouze na písemné dožádání operativního pracovníka, vyžaduje-li to nezbytně situace v agenturně operativním rozpracování.

44. O získaných poznatcích úkonu K-3 je operativa průběžně informována formou písemného vyhodnocení poštovního styku nejméně jednou za 2 měsíce, v případě zajímavých poznatků ihned. Úkon je zakončen souhrnným vyhodnocením získaných poznatků za 6 měsíců a operativě se předává závěrečná zpráva.

45. Legalizace zadržení závažných poštovních zásilek se provádí pouze ve výjimečných případech. Provedení legalizace schvaluje na návrh náčelníka součásti MV náměstek ministra vnitra.

Návrh na legalizaci zadržení zásilky musí obsahovat zdůvodnění účelu, eventuálně doporučení způsobu provedení. Technické provedení legalizace zajišťuje výhradně VI. správa MV.

46. Chemická prověrka korespondence bez poškození.

Chemickou prověrku korespondence bez poškození provádí 6. odbor VI. správy MV a lze ji vyžadovat jen v případech, kdy z agenturně operativního rozpracování vyplývá, že se jedná o špionážní činnost nebo jestliže osoba, jejíž korespondence má být prověřena, nese znaky spolupráce s některou nepřátelskou rozvědkou.

V případech, kdy už je tajnopisné spojení sledováno nebo

existuje vážné podezření jeho výskytu na zásilce, provádí chemickou prověrku 5. odbor VI. správy MV (viz též čl. 62).

V písemném návrhu mimo údajů z čl. 12 je zvlášť nutné uvádět všechny souvislosti a poznatky, které odůvodňují podezření, že objekt používá tajnopis, pro kterou rozvědku pracuje a ostatní obstavené adresy úkonem K-3, které souvisí s objektem.

Hlava 11.

Používání operativně technických úkonů v celách, návštěvních a vyšetřovacích místnostech

47. Nasazování a používání technických prostředků v místnostech a v celách vyšetřovacích úseků nebo nápravného zařízení ministerstva vnitra, stejně tak i ve vojenských objektech tohoto druhu, se vyžaduje operativním návrhem podle článků pro příslušný technický úkon.

48. Schvalovací pravomoc se určuje podle charakteru zájmových osob, bez rozdílu, jaké technické opatření se použije.

Provádí se:

a) Technický úkon v návštěvních místnostech ke kontrole nebo zadokumentování jednání objekta a jeho návštěvy. Vyžaduje se stručným návrhem, který musí obsahovat důvod, jméno návštěvy a její přesné údaje podle článku 12, odst. a), b). — Požadují-li operativní úseky tento druh akcí ve věznici na území jiné KSMV, provádí je 6. odbor s podmínkou, že byly předloženy i ke schválení příslušnému vedení KSMV.

b) Úkon C-7 nebo H-8 ve vyšetřovacích kancelářích je možno provádět výhradně s vědomím vyšetřovatele. Stejnou zásadu nutno dodržovat i v kancelářích operativních pracovníků NZ. Nasazení se vyžaduje stručným písemným návrhem. Tyto požadavky schvaluje v celostátním měřítku náčelník správy vyšetřování StB nebo náčelník správy NZMV.

c) Jednotlivé obsluhy stálých úkonů C-7 v celách, které se provádějí při různých operativních kombinacích, schvaluje náčelník součásti, která úkon vyžaduje. Zápisy o použití technického zařízení, písemné vytěžování poznatků, ukládání vytěžených zpráv do mapy operativní techniky a všechny povinnosti jak manipulovat s dokumentací ve vztahu k technickému úkonu C-7 se provádí podle instrukcí VI. správy MV.
Nové montáže a počet cel, které mají být stálým úkonem obsazeny, schvaluje příslušný náměstek ministra vnitra po předchozím technickém doporučení náčelníka VI. správy MV.

d) Používat úkony operativní techniky proti příslušníkům nápravných zařízení MV, vyšetřovacích úseků nebo proti jiným orgánům služebně zainteresovaným v trestním řízení, je přísně zakázáno.

Hlava 12.

Používání trvale nasazených úkonů C-7, F-5 a F-6 v hotelu nebo konspiračním bytě

49. Jednotlivá obsluha trvale nasazených úkonů pro odposlech, fotografování nebo pozorování se vyžaduje stručným písemným návrhem až po předchozí dohodě s řídícím úsekem II. správy MV nebo 2. odboru KSMV, který hotel, případně jiné objekty, KB apod., obhospodařuje. Návrh musí obsahovat potřebné údaje k objektovi podle článku 12, odst. a), b) a údaje o spolupracovníkovi podle čl. 16.

Hlava 13.

Vyhledávání nepřátelského agenturního spojení v poštovních spojovacích kanálech a v radiových sítích

50. VI. správa MV vlastními technickými metodami a opatřeními vyhledává v poštovních spojovacích kanálech styky, které nepřítel využívá ve spojení s agenturou v ČSSR. Vzhle-

dem k velikosti objemu přepravy poštovních zásilek všeho druhu (dopisy, pohlednice, listovní balíčky, tiskoviny, balíky, telegramy) a častým změnám taktického využití poštovní přepravy nepřítelem, je nasazení technických vyhledávacích metod podmíněno rozborům shromažďovaných poznatků o taktice i technice nepřátelského agenturního spojení. VI. správa MV a operativní součásti MV jsou povinny všechny poznatky o nepřátelském agenturním spojení vyhodnocovat a vzájemně se o nich bezprostředně informovat.

51. Podle základního zaměření provádí VI. správa MV vyhledávání styků podezřelých z hlediska utajeného spojení. Aby zaměření vyhledávací činnosti VI. správy MV bylo v souladu s konkrétní operativní situací, je nezbytné, aby kontrarozvědka pravidelně orientovala vyhledávací úsek VI. správy MV na patřičné úrovni o současném stavu a hlavních tendencích činnosti nepřátelských rozvědek.

Poštovní zásilky jsou prověřovány na jednotlivých úsecích VI. správy MV (evidence styků, vyhodnocování podezřelosti podle zaměření, posuzování rukopisů, chemické cenzurní prověrky a jiné).

52. V případech, kdy vyplynou závažné poznatky dané zaměřením a hlediska pro posuzování podezřelosti zásilek, jsou vyhodnocovány ve formě předoperativního svazku. V průběhu předoperativního rozpracování (podle závažnosti poznatků), bude příslušná operativní součást vyrozuměna o podezřelosti styku, případně požádána o spolupráci. Po vyhodnocení a ukončení svazku předoperativního rozpracování bude písemné vyhodnocení předáno operativní součásti.

Operativní součást, které bylo písemné vyhodnocení předáno, je povinna během nebo po operativním rozpracování podezřelého styku písemně sdělit výsledek VI. správě MV, která po dohodě s operativní součástí provede další opatření.

53. Kromě poštovního styku využívají nepřátelské rozvědky ke spojení své agentury s centrálou i rádiospojení.

VI. správa MV provádí systematické střežení na krátkých a velmi krátkých vlnách za účelem odhalení a zaměření nepřátelských vysílačů. Příležitostně provádí kontrolu na dlouhých a středních vlnách. Při tom jsou shromažďovány rádiodepeše, určené v jednostranném spojení agentům na území ČSSR (a ostatních socialistických států).

54. Při zjištění nepřátelského vysílání z území ČSSR a po zaměření prostoru předává VI. správa MV hlášení II. správě MV a společně dohodnou další postup operativního i technického rozpracování případu. VI. správa MV předává II. správě MV rovněž všechny poznatky o rádiovém spojení cizích rozvědných orgánů.

Hlava 14.

Vyhledávání pisatelů anonymních písemností protistátního charakteru v poštovní korespondenci

55. Vyhledávání pisatelů anonymních dopisů, letáků, plakátů, tiskovin a nápisů protistátního charakteru, provádí „taktická evidence písemností" VI. správy MV a některé úseky prověrky poštovní korespondence na ústředí MV i krajských správ MV ve spolupráci s operativou.

56. Taktická evidence písemností (dále jen TEP) soustřeďuje všechny protistátní písemnosti většího významu a společenské nebezpečnosti z celé ČSSR. Do evidence jsou zařazovány písemnosti, získané všemi druhy operativních opatření. Úkolem TEP je podle písma i ostatních taktických znaků soustřeďovat závadné písemnosti téhož pisatele do ucelených akcí a zpětně operativním součástem poskytovat všechny dosažitelné informace o identifikační hodnotě dokumentů, osobě pisatele, případně použitém psacím prostředku i možnostech využití všech technických disciplin.

57. Pracoviště prověrky korespondence (PK) vyřazují všechny zásilky, které obsahují protistátní písemnosti větší společenské nebezpečnosti (např. pobuřování, hanobení stranických a vládních činitelů apod.), mimo stanoveného okruhu osob a institucí. Mimo to provádí vyhledávání druhově shodných typů písma, jakým byly psány závadné písemnosti.

58. O pátrání po pisatelích protistátních písemností pomocí PK žádá operativní součást VI. správu MV současně se zasláním sporných materiálů do TEP. U akcí, které svým rozsahem přesahují rámec území KSMV, jsou pátrací karty pro práci PK vyhotoveny TEP a rozeslány příslušným pracovištím PK.

U akcí místního významu, které nebudou zařazeny do TEP, ale které mají být prostřednictvím PK sledovány, vypracují si příslušné pátrací karty pracovníci 6. odboru KSMV sami.

Je-li při PK zachyceno druhově shodné písmo, sledované podle pátracích karet, musí být zpráva o tom spolu s fotokopií zjištěného materiálu předložena operativní součásti, která o pátrání žádala. Tato součást je povinna daný signál prověřit, opatřit vhodný srovnávací materiál a vyžádat si příslušný písmoznalecký posudek.

59. Písmoznalecké posudky všeho druhu vypracovávají výlučně pracovníci grafické expertizy na VI. správě MV a 6. odboru KSMV Brno a Bratislava. Pracovníci PK nejsou k této práci oprávněni, ani neprovádějí jiné operativní úkony.

60. Ostatní druhy pátrání podle písma v PK jsou prováděny pod vedením centrální evidence písma na VI. správě MV.

Hlava 15.

Expertiza technických prostředků, používaných agenty nepřátelských rozvědek

61. VI. správa MV provádí na dožádání operativních součástí expertizu technických prostředků, které užívají agenti nepřátelských rozvědek a to v těchto oborech: tajnopisné spojení, rádiové spojení, spojení pomocí mrtvých schránek a dalších oborech (optika, foto atp.).

62. Tajnopisné spojení.

Dožádání na expertizu musí obsahovat přesné údaje o stavu akce (stupeň a důvody podezřelosti materiálu, zda jde o materiály zabavené rozpracované nebo zatčené osobě), o cíli, který je expertizou sledován a o možnosti materiál poškodit.

Zkoumání se dělí na hledání tajného písma nebo skrytých instrukcí a na rozbory materiálů podezřelých, že jde o pomůcky pro tajnopisné spojení.

Chemickou prověrku dokumentů (hledání tajného písma) dělíme na dva druhy:

1. stupeň:
   cenzurní prověrka bez poškození, při níž je materiál zkoumán jen těmi metodami, které umožňují jeho vrácení původnímu účelu bez nebezpečí dekonspirace, tj. zařazení do dopravy, jeho doručení aj. Provádí ji 5. a 6. odbor VI. správy MV.
2. stupeň:
   cenzurní prověrka s poškozením, kdy je materiál zkoumán metodami, které způsobují viditelné poškození, případně úplné zničení. Tento druh cenzurní prověrky provádí výhradně 5. odbor VI. správy MV.

U akcí, kde už bylo tajnopisné spojení zachyceno (včetně zpravodajských her) nebo kde existuje vážné podezření na tajnopisné spojení, je prováděna soustavná cenzurní prověrka zásilek všeho druhu na 5. odboru VI. správy MV, který na danou akci zakládá a vede technický svazek. Operativa je povinna předat VI. správě MV všechny informace a materiály k posouzení bez jakéhokoliv zásahu v nejkratší době.

63. Rádiové spojení.

Dožádání na expertizu rádiového spojení musí obsahovat všechny základní okolnosti, související se zájmovou osobou, dále s výskytem podezřelého přístroje a cíl expertizy. Posudek obsahuje jednak technický popis přístroje, za druhé jeho účel a použitelnost v agenturním rádiospojení.

64. Spojení pomocí mrtvých schránek nebo jinak zajištěných úkrytů.

Dožádání expertizy na odhalené mrtvé schránky či tajné úkryty (předměty používané k přepravě či úkrytu materiálu, tajných zpráv apod.) musí obsahovat přesné údaje o místě nálezu a všechny okolnosti, které by mohly osvětlit způsob použití či podezření na toto použití.

65. VI. správa MV může provádět expertizu v některých dalších technických oborech, např. v oboru optiky, jemné mechaniky, fotografie, rádia apod. v omezeném rozsahu. Pokud operativní rozpracování případu vyžaduje posudky v dalších oborech, je VI. správa MV povinna (v tomto směru je styčným orgánem ministerstva vnitra) zajistit jejich vypracování od příslušných institucí, ústavů apod.

Expertizu v kriminalistických disciplinách provádí i ve státobezpečnostních případech Kriminalistický ústav HSVB.

66. VI. správa MV soustřeďuje všechny informace o technice nepřítele jak z činnosti v zahraničí, tak na území ČSSR. Tyto informace získává předně vlastními prostředky, za druhé z poznatků operativy a vyšetřování.

Operativa a správa vyšetřování Stb (včetně příslušných odborů na KSMV) jsou proto povinny neprodleně předávat VI. správě MV kompletní poznatky o nepřátelské technice a taktice jejího použití i nepoškozené pomůcky bez předcházejících zásahů. Na dožádání VI. správy provádí operativa nebo vyšetřovací úseky dotěžování poznatků u spolupracovníků nebo vyšetřovaných osob k nepřátelské technice i taktice a výsledek předávají písemně VI. správě MV.

67. VI. správa MV v součinnosti s operativou provádí rozbory a vyhodnocení úrovně techniky ve všech zpravodajských hrách. Na základě těchto poznatků porovnává účinnost a úroveň naší taktiky z celostátního hlediska. Výsledky rozborů předává podle potřeby na operativní správy MV. Dále je používá k novému rozvoji potřebné techniky a vlastních metod práce.

68. VI. správa MV dokumentuje veškeré technické materiály a informace z akcí. Dokumentace je předávána operativní správě centrály MV ve stanoveném počtu k další distribuci a s jejím svolením bude k dispozici i dalším útvarům (např. školskému odboru správy kádrů MV).

Pro soudní účely předkládá správa vyšetřování Stb a vyšetřovací odbory KSMV výhradně jen odborné posudky a fotodokumentaci technických pomůcek pro utajené spojení.

Originály po odborném posouzení zůstávají uloženy na VI. správě MV. V průběhu vyšetřování mohou však být podle potřeby zapůjčeny. Po skončení případu nebo v případě potřeby musí být originály ihned vráceny VI. správě MV.

Hlava 16.

Grafická expertiza

via Tér č. 31 A-gpr. VI/2-65 Hlava 7.

69. Grafická expertiza umožňuje zjištění totožnosti objekta srovnáním rukopisů nebo jiných písemných projevů (písma psacího stroje atp.). V některých případech podle taktických znaků může omezit okruh podezřelých osob — např. odhadem písařské školy, stáří atd.

Mimo to VI. správa MV provádí nebo zprostředkovává doprovodné zkoumání dokumentů (např. srovnání použitých papírů, inkoustů atd.).

70. Grafickou expertizu za účelem vypracování soudních posudků vypracovávají výlučně pracovníci 5. odboru VI. správy MV nebo 6. odboru KSMV Brno a Bratislava a ve věcech kriminální povahy pracovníci Kriminalistického ústavu HSVB. Žádat posudky od jiných součástí MV nebo institucí či soukromníků je zakázáno.

71. Aby grafická expertiza byla úspěšná, je třeba k ní předložit správně připravený materiál. Proto vyžadování grafické expertizy musí být prováděno přes 6. odbor KSMV, na ústředí MV po konzultaci s odborníky VI. správy MV. Sporný materiál musí být vždy předložen komplexní, tj. dopisy i s obálkami, vyskytlo-li se více stejných dopisů, zaslat k expertize všechny. Je zakázáno na sporném materiálu cokoliv doplňovat, vyznačovat nebo volnou plochu závadné písemnosti používat k vypisování manipulačních pokynů.

Srovnávací materiál pro porovnání musí být vždy volen tak, aby byl nejen druhem písma shodný se spornými písemnostmi, ale aby pocházel přibližně z doby vzniku písemnosti sporné. Je tedy nutno ke spontánním rukopisem psané závadné písemnosti opatřovat ukázky i zkoušky písma rukopisu spontánního, k hůlkovému písmu opatřovat pro porovnání rovněž hůlkové písmo, jenom k perličkovému písmu se doporučuje vedle ukázek a zkoušek písma perličkového, opatřit ještě ukázky spontánního rukopisu. Zkoušky písma psacích strojů je nutno provádět podle předepsaného vzoru, který je volen tak, aby splňoval všechny předpoklady úspěšné práce.

U sporných podpisů je třeba opatřit pro porovnání ukázky nejméně pěti nesporně pravých podpisů; zkouškám podpisů je třeba se vyhýbat.

U všech druhů písma platí zásada, že čím kratší je text závadné písemnosti, tím obsáhlejší má být srovnávací materiál. Nedostatek srovnávacího materiálu může expertizu znemožnit.

72. Výsledky expertizy shrnuje posudek. Posudek určený pro operativu obsahuje sdělení o tom, zda může sporná písemnost sloužit jako důkaz, případně o možnostech dalších

expertiz (biologie, daktyloskopie atd.). Konečně uvede doporučení k dalšímu operativnímu rozpracování.

73. Soudní posudky jsou vypracovávány výlučně na přímou žádost pracovníků vyšetřování MV, soudů nebo prokuratur. Pro potřebu operativy se soudní posudky nevypracovávají ani v případě, když o ně žádá prokuratura cestou operativy. V takovém případě soudní posudek musí vyžádat sám prokurátor přímo od VI. správy MV.

Hlava 17.

Signální zařízení

74. Ve zvláštních případech provádí VI. správa MV montáže individuálně připravených signálních zařízení, která pomáhají operativě ke zjištění závažných faktů tam, kde není možno zajistit vizuální pozorování. Jedná se převážně o indikaci obsluhy tajných schránek, signalizaci návštěv, manipulaci a poškozování předmětů a objektů.

75. Nasazení uvedeného zařízení se vyžaduje písemným návrhem, schváleným náčelníkem správy nebo jeho zástupcem, ve kterém je nutno uvést stručný rozbor akce, zásadní smysl a požadavky, kladené na úkon, místo a dobu nasazení. Operativa v každém případě zajišťuje podmínky pro podrobný průzkum situace, eventuálně terénu a provádí i operativní zajištění pro nasazení a demontáž signálního zařízení.

76. Úkon obsluhuje zpravidla IV. správa MV nebo operativa, VI. správa MV obsluhu zásadně neprovádí. Vzhledem k tomu, že se většinou jedná o individuálně vyráběné zařízení značných nákladů, je třeba každý návrh nasazení velmi zodpovědně uvážit.

Hlava 18.

Předávání výsledků z operativně technických úkonů

77. Z odposlechových úkonů se předávají na operativu průběžné informace o událostech v akci ve formě obsahových

zpráv nebo doslovně vytěžené zprávy důležitých pasáží ze zvukových záznamů. Podrobné vytěžení závažných poznatků se určuje podle obsahových zpráv nebo po kontrolním poslechu zvukového záznamu, který provede řídící operativní pracovník.

Z akcí při použití úkonu pro tajné fotografování nebo tajné výjmy se zhotoví fotokopie až po vyhodnocení negativního fotomateriálu, který provede operativní pracovník na čtecím zařízení. Pokud operativní technika zjistí důležité poznatky při těchto úkonech, připojuje i písemné zprávy.

78. Zvlášť závažné poznatky, získané jakýmkoliv operativně technickým úkonem, se předávají pro informaci ministrovi vnitra a jeho I. náměstkovi.

79. Komplexní vyhodnocení výsledků ze všech úkonů provádí operativní technika za určité údobí v průběhu nasazení úkonů a celkové vyhodnocení poznatků po ukončení akce. Souhrnné zprávy o výslednosti všech použitých úkonů se rovněž předávají operativě a zpracovávají se podle kopií odevzdaných zpráv a podle vlastních hlášení z provedených technických operací.

Hlava 19.

Svazky operativní techniky a manipulace s materiály z operativně technických úkonů

80. Pro komplexní nasazení operativní techniky se vystavuje centrální svazek operativní techniky a svazky pro jednotlivé technické úkony.

a) Centrální svazek OT obsahuje:
   1. schválený návrh na komplexní využití OT,
   2. časový plán pro nasazení jednotlivých úkonů,
   3. příkazy náčelníka 6. odboru nebo VI. správy MV k nasazení jednotlivých úkonů,
   4. seznam vydaných svazků na jednotlivé úkony a vydaných map operativní techniky pro operativu na ukládání materiálů, získaných OT,
   5. závěrečné vyhodnocení akce.

b) Svazek jednotlivého technického úkonu obsahuje:
1. výpis z plánu komplexního nasazení a příkaz k nasazení úkonu nebo operativní návrh na jednotlivý úkon,
2. pracovní dokumentaci o zavedení úkonu,
3. zprávy (záznamy) z obsluh úkonu, vytěžené materiály, fotodokumentaci, kopie zpráv o vyhodnocení úkonu zaslaných operativě,
4. zprávu o zakončení nebo likvidaci úkonu,
5. vyhodnocení operativního i technického výsledku.

Poznámka: Centrální svazek OT a jednotlivé svazky úkonů vedou se pod jedním heslem akce. Jednotlivé svazky se dodatečně soustřeďují k centrálnímu svazku.

81. Manipulace s materiály z operativní techniky:

a) Všechny písemné zprávy z operativní techniky, hlavně ON záznamy, nesmí být zašívány do svazků operativy a je přísně zakázáno jejich rozmnožování a opisování. Výjimku tvoří pouze zprávy, vypracovávané VI. správou MV (6. odbory KSMV), které se předkládají vedení ministerstva vnitra. Obsahové i doslovné ON záznamy zašívá operativa do map operativní techniky, které po ukončení akce vrátí na VI. správu MV nebo 6. odbor KSMV.

b) Písemné zprávy z telefonního odposlechu nebo prověrky korespondence zašívá operativní pracovník do mapy OT s rychlovazačem. Po ukončení akce se provede komisionální zničení písemných záznamů na operativě a protokol o zničení se stručným vyhodnocením založí operativní pracovník do vlastního svazku, který má na akci zaveden.

c) Fotokopie z úkonů F-5, F-6 a G-9 ukládá operativní pracovník do samostatné mapy OT a po ukončení akce mapu vrátí VI. správě MV nebo 6. odboru KSMV.

d) Všechny druhy materiálů, získané operativní technikou, se podle povahy případu dávají k prostudování i na vyšetřovací úsek. Zakazuje se jejich použití otevřeným způsobem při vyšetřování i pro soudní řízení. Rozhodnutí o využití některé dokumentace pro soud může provést vyšetřovací součást tím, že na její požadavek bude vypracován na VI. správě MV odborný znalecký posudek s příslušnými podklady.

e) Zvukové záznamy se ukládají jen na 10 dnů ode dne předání obsahové nebo podrobné písemné zprávy. Při zapůjčení zvukových záznamů na operativu z nezbytně nutných důvodů musí řídící operativní pracovník cívky uložit do trezoru, aby se vyloučilo vymazání záznamu a zajistilo se utajení obsahu před nepovolanými osobami.

Hlava 20. evidence viz str. 24 A-oper.-11-2/65

Krycí průkazy a legalizační razítka

čís. RMV-32/66.

82. VI. správa MV vystavuje pro součásti ústředí MV a všechny KSMV k operativním účelům následující krycí průkazy:

a) Krycí občanské průkazy (dále jen KOP) a ostatní krycí průkazy, vydávané součástmi ministerstva vnitra (dále jen KP).

b) Krycí průkazy různých institucí (dále jen KP).

83. KOP se vyžadují jen na předepsaném tiskopise „Žádanka o KOP", které byly přiděleny všem součástem MV. V žádance nutno uvádět účel potřeby.

KP se vyžadují pomocí evidenčního lístku, který po vyplnění slouží jako žádanka a nutno jej zasílat se schváleným průvodním spisem, s uvedením důvodu, pro jaký účel bude KP používán.

KOP a KP musí být uloženy u náčelníka odboru nebo oddělení v trezoru. Vydávají se jen na dobu provádění úkolu v akci.

84. V některých případech jsou KP vázány na občanský průkaz, proto je nutné vyplnit na evidenčním lístku rubriku číslem KOP nebo OP, který bude předložen při legitimování.

85. Všechny další záznamy v KOP nebo změny původních zápisů a prodloužení platnosti provádí pouze VI. správa MV. Příslušník, jemuž byl KOP vydán, nesmí žádný zápis, doplněk nebo změnu vyžadovat od orgánů VB.

KOP a KP musí být vráceny VI. správě ministerstva vnitra jestliže:

a) akce, pro kterou byl vydán, skončila,

b) nepředpokládá-li se další použití průkazu,

c) příslušník, na jehož jméno byl vystaven, byl propuštěn ze služeb MV,

d) konspirační byt byl uvolněn národnímu výboru,

e) držitel průkazu je služebně přemístěn na jinou součást MV; v případě, že přemístěný příslušník potřebuje svůj bývalý krycí průkaz, vyžádá jeho vydání příslušný náčelník součásti MV.

86. Hloubkovou legalizaci krycích průkazů VI. správa MV neprovádí, takové požadavky si zajistí operativní správa MV.

87. VI. správa MV zhotovuje všechna legalizační razítka pro součásti centrály MV a KSMV, která se používají pro legalizaci operativních pracovníků.

Požadavky na zhotovení legalizačních razítek různých institucí se zasílají VI. správě MV.

Razítka musí být uložena u pověřených pracovníků v trezoru. Jejich použití musí být vždy předem schváleno náčelníkem odboru.

88. VI. správa MV vede všechny druhy vystavených KOP, KP a legalizačních razítek v celostátní evidenci (legalizační razítka eviduje s výjimkou legalizačních potřeb I. správy MV) a má povinnost provádět namátkové kontroly na součástech MV, zda jsou správně používány a zajištěny proti zneužití. Požadavky na KOP a KP z KSMV se uplatňují prostřednictvím 6. odboru, kde je vedena pomocná evidence krycích průkazů pro všechny složky KSMV.

Na jednotlivých správách ústředí MV vede pomocnou evidenci KOP i KP pověřený pracovník.

Hlava 21.

Spolupracovníci operativní techniky z různých institucí a podnikových služeb, kteří pomáhají při nasazování i legalizování zásahů výkonné operativní techniky

89. Tajné pronikání do zájmových místností, odvolávání i zajišťování osob po dobu operativních kombinací při nasazování přísně tajných prostředků operativní techniky vyžaduje dokonale utajené způsoby provedení. V tomto směru pomáhají operativní technice různí specialisté přímou dílčí odbornou prací nebo vedoucí pracovníci různých odvětví podnikových služeb, institucí, kteří legalizují zásahy pracovníků operativní techniky. Velmi důležitou pomoc při nasazování operativní techniky představují opěrné body, které se zřizují v bytech spolehlivých občanů pod různými legendami. Tyto opěrné body slouží k provedení technické operace nebo k uložení centralizačních prostředků OT. Pro tyto účely získává VI. správa MV a 6. odbory KSMV spolupracovníky operativní techniky, kteří pomáhají při nasazování operativní techniky nebo legalizování jejích pracovníků.

90. Spolupracovníci operativní techniky se odlišují od tajných spolupracovníků operativy především charakterem pomoci, kterou dobrovolně poskytují, dále způsobem výběru, vedení dokumentace a jejich evidování. Jsou zásadně vyhledáváni z řad čestných a politicky uvědomělých občanů naší republiky, kterým je svěřováno řízení různých institucí, komunálních a jiných služeb, pod jejichž legendou jsou prováděny různé technické operace atd.

Kontrola a řízení spolupracovníků operativní techniky se provádí podle zásad směrnic pro agenturně operativní práci Státní bezpečnosti.

91. Zvláštní charakter pomoci spolupracovníků operativní techniky vyžaduje, aby jejich výběr odpovídal potřebné úrovni osobních i odborných kvalit a naprosté spolehlivosti a mlčenlivosti. Registraci, evidenci a zakládání svazků na spolupracovníky operativní techniky provádí VI. správa MV a 6. odbory KSMV podle služebního předpisu A-oper-VI-2 „Směrnice pro registraci a evidenci svazků operativní techniky".

92. Objektové svazky.

Objektové svazky se zavádějí na různé instituce, komunální a odborné služby v případě, že úsek operativní techniky využívá přímou pomoc zaměstnanců podniku nebo vlastní utajované zásahy přikrývá činností podniku. Rozpracování a využívání zájmových služeb musí mít dobrou úroveň, aby i v případě prověrky ze strany objekta nebo jiných osob byla použitá legenda skutečně s jistotou potvrzena.

Před rozpracováním každého podniku musí být vždy vyžádán souhlas od operativní součásti MV nebo VB, která pod-

nik obhospodařuje. Další povinností k vedení dokumentace jsou uvedeny ve služebním předpise A-oper-VI-2.

Upozornění: Svazky na všechny typy spolupracovníků operativní techniky a objektové svazky možno vylustrovat v celém rozsahu pouze u VI. správy MV nebo u 6. odborů KSMV. U I. zvláštního odboru MV (1. zvl. odd. KSMV) se evidují pouze dlouholetí spolupracovníci operativní techniky.

Hlava 22.

Závěrečná ustanovení

93. Směrnice o operativní technice slouží výhradně pro potřebu náčelnického sestavu operativních a operativně technických součástí MV.

Její proškolování mimo rozkazem ministra vnitra vymezený okruh osob je možno provádět pouze se souhlasem náčelníka VI. správy MV.

94. Přísně se zakazuje používat operativní techniku ve všech stranických objektech (budovách), kde se konají zasedání všech stupňů orgánů strany a rovněž tak i v pracovnách všech pracovníků stranických orgánů. Přísný zákaz na použití operativní techniky se bezvýhradně vztahuje i na byty stranických funkcionářů, na stranické hotely a ubytovny, rekreační střediska, chaty apod.

95. Zásady pro použití operativní techniky u zvláště důležitých objektů a akcí:

a) Nasazení operativně technických úkonů u objektů a akcí zvláštní důležitosti se provádí na pokyn vedoucích funkcionářů MV;

b) zvláště důležitý objekt nebo akce se registruje a eviduje pouze zápisem „Zvláštní akce", uvádí se jen krycí název akce a adresa místa provedení; zásady pro zacházení a manipulaci s dokumentací zvláštních akcí jsou uvedeny v předpise A-oper-VI-2;

c) vytěžené písemné zprávy z technických úkonů ve zvláštních akcích se předkládají funkcionáři, který akci

schválil, případně podle jeho rozhodnutí dalšímu funkcionáři.

96. Pro vyžadování, nasazování a vytěžování operativně technických úkonů platí následující zásady administrativního postupu:

a) Operativní návrhy na technické úkony se vypracovávají v jednom vyhotovení (bez konceptu), označují se stupněm utajení **„Přísně tajné"** a opatřují se jednacím číslem. V administrativních protokolech operativy se uvádí pouze hesly (např. „Návrh na úkon C-7 pro akci POPEL"). Schválený návrh je podkladem pro zavedení technického svazku na VI. správě MV a 6. odborech KSMV.

b) Všechny návrhy na operativně technické úkony i opatření a předávané materiály, získané nebo zhotovené operativní technikou, zasílají se v zalepených obálkách s uvedením čísla jednacího a jména odpovědného náčelníka nebo operativního pracovníka, který je pověřen jejich převzetím. Tento zajistí evidování doručené zásilky v příslušných pomůckách. Zakazuje se otevírání uvedených zásilek pracovníky administrativy.

c) Operativní pracovník provede v operativním svazku o použití operativní techniky stručný záznam (viz čl. 6 Instrukcí o administrativě při agenturně operativní práci Státní bezpečnosti, A-oper-II-1).

d) S písemnostmi, týkajícími se nasazení nebo výsledků využití operativně technických úkonů se při předávání mezi součástmi manipuluje jako s utajovaným materiálem podle služeb. předpisu MV-adm-I-1 a MV-adm-I-2.

e) Vzory používaných tiskopisů stanoví náčelník VI. správy MV, který vydává pokyny k zajištění jejich distribuce na součásti a zásady pro manipulaci s nimi.

l. 1